

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Hubert Wrzeszcz

SSN Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. H., M. L. oraz J. H.
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Gospodarki
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 lutego 2014 r.
zażalenia powodów
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 września 2013 r., sygn. akt I ACa [...] (I WSC [...]),

1. uchyla zaskarżone postanowienie w części odrzucającej skargę kasacyjną powodów w zakresie dotyczącym punktu II wyroku częściowego Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 grudnia 2012 r. zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w P. przez oddalenie powództwa ponad kwotę 1 575 000 zł

2. oddala zażalenie w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 25 września 2013 r. odrzucił skargę kasacyjną powodów od wyroku z dnia 28 grudnia 2012 r. Uznał, że w części dotyczącej orzeczenia kasatoryjnego (punkt I wyroku) skarga kasacyjna była niedopuszczalna, a co do pozostałej części wyroku, zmieniającej wyrok Sądu Okręgowego, nie została należycie opłacona.

W zażaleniu na to postanowienie powodowie zarzucili naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 100 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i wniesli o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny wskazał trafnie, że skarga kasacyjna od orzeczenia kasatoryjnego sądu drugiej instancji (uchylającego zaskarżone orzeczenie i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania) jest niedopuszczalna. Tego rodzaju orzeczenie nie ma bowiem charakteru kończącego postępowanie w sprawie. W tym zakresie zażalenie było zatem pozbawione uzasadnionych podstaw i podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398.14 k.p.c.

Odrzucenie skargi kasacyjnej w części dotyczącej punktu II wyroku Sądu Apelacyjnego było wynikiem uznania przez ten Sąd, że skarga nie została należycie opłacona. Skarżący bezzasadnie podnosi, że wadliwość orzeczenia odrzucającego w części skargę kasacyjną z tego powodu wynika z korzystania przez powodów w postępowaniu kasacyjnym ze zwolnienia od kosztów sądowych przyznanego im przed sądem powszechnym. Kwestia ta została już wyjaśniona jednoznacznie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., III CZP 142/08, w sposób odwrotny do stanowiska skarżącego, a przyjęte w tej uchwale stanowisko jest konsekwentnie akceptowane w judykaturze. Nie można jednak pominąć, że w skardze kasacyjnej został zawarty wniosek o zwolnienie od kosztów postępowania kasacyjnego zgłoszony „z ostrożności procesowej”. Nakazywało to rozpoznanie tego wniosku mimo jego niejednoznacznej formy i treści. Niewątpliwie wniosek ten dotyczył przynajmniej częściowego zwolnienia od kosztów powoda J. H. (ponad kwotę 3000 zł). Sąd Apelacyjny bezzasadnie przyjął, że wniosek tej

treści wymagał uiszczenia przez powoda J. H. opłaty w wysokości 3000 zł przed rozpoznaniem wniosku o częściowe zwolnienie od kosztów sądowych, a z uwagi na jej nieuiszczenie stał się bezprzedmiotowy. W rzeczywistości obowiązek uiszczenia opłaty sądowej powstaje, w przypadku wystąpienia przez stronę o zwolnienie od kosztów sądowych, dopiero po rozpoznaniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (powstaje tylko jednorazowo, co do całej należnej opłaty, po uwzględnieniu wyniku postępowania w przedmiocie przyznania zwolnienia od kosztów sądowych). Z pewnością brak było zatem podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej J. H.. Należało jednak przyjąć, że także zażalenie pozostałych powodów jest częściowo uzasadnione. Jak już wskazano stanowisko skarżących co do zwolnienia ich od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym nie zostało przedstawione jednoznacznie. Skarżący zareagowali bowiem na wezwanie do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej nie tylko w ten sposób, że podnosili, iż korzystają ze zwolnienia od kosztów sądowych. W końcowej części pisma ich pełnomocnika znajduje się stwierdzenie, że skarżący wnoszą o „nadanie sprawie biegu z pominięciem poboru opłat”, a wniosek o zwolnienie od ich uiszczenia „z uwagi na daleko idącą ostrożność procesową” został odniesiony osobno do powoda J. H. z uwagi na uzyskanie przez niego wcześniej jedynie częściowego zwolnienia od kosztów sądowych. Nie można więc zakładać, że pozostali powodowie w zamiarze ich pełnomocnika nie mieliby ewentualnie uzyskać zwolnienia od kosztów sądowych, skoro wcześniej korzystali z niego w całości. W tej sytuacji, konieczne było wezwanie ich pełnomocnika do sprecyzowania wniosku i oświadczenia, czy jego wniosek podyktowany „ostrożnością procesową” dotyczył istotnie jedynie powoda J. H..

Z przyczyn wyżej wskazanych zażalenie podlegało częściowo uwzględnieniu na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398⁵ § 1 k.p.c.

[aw]

es